

Asia: VN/9952/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot muutosehdotuksista

Oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 2 §:n muutosehdotuksen perusteluissa on todettu, että henkilötunnus tulisi ilmoittaa tuomioistuimelle soveltuvalla tavalla ja että henkilötunnuksen ilmoittaminen tuomioistuimelle toimitetussa haastehakemuksessa, valituskirjelmässä tai muussa vastaavassa asiakirjassa ei olisi välttämätöntä, vaan sen voisi ilmoittaa muullakin tavalla. Tämä lähtökohta ja sen tarkoitus ei käy kuitenkaan selvästi ilmi kyseisen lainkohdan eikä myöskään 25 luvun 16 §:n muotoilusta. Säännösten puutteellinen muotoilu voi johtaa siihen, että asianosaiset ilmoittavat henkilötunnuksia tuomioistuimille toimiottamissaan valituskirjelmissä haastehakemuksissa, valituskirjelmissä, vastauksissa tai lausumissa. Koska tuomioistuimet joutuvat poistamaan henkilötunnukset muun muassa asiakirjojen tiedoksiannon yhteydessä ja tietopyyntöihin vastatessaan, niille aiheutuu tarpeetonta lisätyötä. Säännösten muotoilua tulee siten muuttaa esimerkiksi siten, että henkilötunnukset tulee ilmoittaa erillisellä asiakirjalla.

Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18-19 b §:t)

-

Huomiot sähköisen asiakirjan saapumista määräajassa koskevasta ehdotuksesta (11 §)

Oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 §:n muutos on perusteltu asianmukaisesti.

Täällä hetkellä voimassa olevan sijaistiedoksiantoa koskevan oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan tiedoksianto voidaan toimittaa momentissa tarkoitettussa tilanteessa luovuttamalla asiakirjat paikalliselle poliisiviranomaiselle. Koska momentti on vanhentunut, sitä tulisi muuttaa. Kun momentti säädettiin, asiakirjojen noutaminen onnistui asiakkaalle sopivana aikana, koska poliisiasemia oli melkein kaikissa kunnissa ja ne olivat auki ympäri vuorokauden. Poliisiasemien määrä ja niiden aukioloajat ovat muuttuneet niin, että asiakkailta on tosiasiaa mahdollisuus noutaa asiakirjat vain suurimmilla paikkakunnilta virka-aikana. Tarkoituksenmukaisinta olisi, että, asiakas voisi noutaa asiakirjat käräjäoikeuden toimipisteen asiakaspalvelusta ja että ne olisivat sen lisäksi saatavilla sähköisesti hallituksen esityksen 11 luvun 5 §:n mukaisesti.

Muut huomiot

Esitys ei tuo apua usein esiintyvään ongelmaan, jossa tuomioistuimessa vireillä olevan asian asianosainen käyttää koko käsittelyn ajan sähköpostiosoitettaan tuomioistuimelle asiakirjoja lähettäessään, mutta ei suostu ottamaan vastaan käräjäoikeuden lähettämiä kutsuja, lausumapyyntöjä ja muita vastaavia asiakirjoja muutoin kuin haastemiehen tiedoksi antamana. Tuomioistuimella tulisi olla mahdollisuus päättää, että kyseinen sähköpostiosoite on asianosaisen prosessiosoite jälkeen, kun päätös on annettu tiedoksi kyseiselle oikeuksiaan väärin käyttävälle asianosaiselle haastemiehen toimesta.

Huomiot soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta esitutkinnan ja poliisitutkinnan osalta

-

Huomiot oikeudenkäymiskaaren (erit. OK 11:3) ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain prosessiosoite- ja tiedoksiantosäätelyä koskevista ehdotuksista

-

Muut huomiot koskien oikeudenkäymiskaarta ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia

-

Huomiot oikeudenkäyntimaksun porrastusta koskevasta ehdotuksesta hallinto- ja erityistuomioistuinten osalta

-

Esityksessä on arvioitu ehdotettavien muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, yritysvaikutuksia ja viranomaisvaikutuksia. Onko esityksessä otettu huomioon tältä osin keskeisimmät vaikutukset? Arvioitteko muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?

-

Muut huomiot

-

Ålander Tuula
Rovaniemen hovioikeus - Presidentti Jyrki Kiviniemi